

опинялися в ситуаціях, коли їм доводилося обирати між асиміляцією та збереженням своєї самотності;

3. *Прояв пережитої травми через мистецький аспект.* Зазначимо, що стиль бруталізм характеризується масивністю форм і застосуванням необроблених матеріалів (бетон, метал, скло). Саме тому, у «Бруталісті» творчість — спосіб опору. Роботи головного героя розглядаються не лише як самовираження, але й як інструмент боротьби з власною травмою Голокосту. Це зіставляється з концепцією «архітектури як пам'яті» Пітера Айзенмана (Меморіал жертвам Голокосту в Берліні) і Данієля Лібескінда (Національний монумент Голокосту в Оттаві). Їх роботи використовують монументальні концепції, що символізують втрату. У фільмі це втілюється через естетику будівель Ласло.

4. *Дихотомія пам'яті та забуття.* Тот живе між двома світами — спогадами про Європу та необхідністю будувати майбутнє в Америці. Він намагається забути Голокост, але постійно повертається до нього думками. Досвід головного героя ілюструє концепцію соціолога Моріса Альббакса щодо колективних спогадів, які формуються за допомогою особистих рефлексій на події. Ця думка доповнюється дослідженнями історика Яна Ассмана про культурну пам'ять, яка здатна постійно відтворюватися в житті людини, незалежно від її бажання.

Резюмуючи, можемо стверджувати, що «Бруталіст» не лише презентує історичні події. Образ Ласло Тота є метафорою єврейського досвіду ХХ ст., де трагедія Голокосту, подальша еміграція, асиміляція та боротьба за ідентичність синтезуються в складні соціокультурні процеси. Крім того, фільм Бреді Корбета розширює культурологічний дискурс про Катастрофу та її наслідки, використовуючи візуальну мову мистецтва.

М. Конєва

**ПРОЯВИ ТРЕШ-МОДИ
В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОЄКТІ С. ВОЛЯЗЛОВСЬКОГО «МЕЧІ НА ОРАЛА»**

M. Konyeva

**MANIFESTATIONS OF TRASH FASHION
IN S. VOLYAZLOVSKY'S ART PROJECT "SWORDS INTO PLOWSHARES"**

Станіслав Волязловський є одним із найяскравіших представників сучасного українського мистецтва. Його творчість відзначається експериментальністю, провокацією та епатажем. Художник часто звертався до табуованих тем, проявляючи гостросоціальні проблеми. Одним із найбільш показових його проєктів у цьому контексті став «Мечі на орала» (2004), що був створений як мистецька рефлексія на події Помаранчевої революції.

Назва проєкту відсилає до біблійного вислову, що символізує перетворення війни на мир, конфлікту — на співпрацю. Однак у С. Волязловського ця ідея набуває критичного забарвлення: художник демонструє складне відчуття використаності суспільства, розчарування в ідеалах революції та їхню трансформацію у звичайні споживацькі потреби.

В основі проєкту лежить практика треш-фешн, яка апелює до ресайклінгу та створення нових образів із відпрацьованих матеріалів. Митець використовує мерч Помаранчевої революції — символіку, яка ще донедавна мала високе ідеологічне значення, — для пошиття купальників для дружини та плавок для себе. Таким чином,

він підкреслює, як швидко згасають ідеологічні цінності перед повсякденними потребами.

Візуальна складова проекту відповідає модним стандартам: створені комплекти були представлені у форматі лукбуку, де моделями виступили сам Станіслав Волязловський та його дружина Юлія Волязловська. Крім того, на основі цих фотографій було створено відео — своєрідний фешн-тізер, що підсилював провокаційний характер роботи та відбулися модні покази.

У концепції проекту митець згадує історію з часів Другої світової війни, коли в околицях Херсона з парашутом приземлився радянський льотчик. Місцеві мешканці врятували його, а жінки використали парашут із натурального шовку для пошиття панчів. Цей приклад демонструє, що в усі часи люди прагнули дбати про власний зовнішній вигляд і використовували будь-які доступні ресурси. С. Волязловський проводить паралель між минулим і сучасністю, наголошуючи на тому, що буденність і споживацькі практики неминуче перемагають великі історичні ідеї.

Важливим аспектом роботи є використання прийомів фешн-індустрії для посилення провокаційного ефекту. Створення модних образів зі сміття має довгу історію: відомою популяризаторкою подібних ідей була Вів'єн Вествуд, яка пропонувала концепції одягу з уживаних речей, скріплювала дірки булавками та свідомо руйнувала традиційні уявлення про естетику. Подібна мода завжди викликає суспільний резонанс, адже вона порушує кордони норми та ставить незручні питання.

Проект «Мечі на орала» можна розглядати як демонстративний виклик суспільству. Використання революційного мерчу в побутовому контексті — це жорстока іронія, що підкреслює силу розчарування митця та відчуття використання. Адже ті самі аксесуари, які колись були символами боротьби та єдності, перетворюються на банальні предмети одягу, позбавлені першого змісту. Таким чином, Волязловський змушує глядача замислитися над швидкоплинністю ідеологічних цінностей та неминучістю їхньої трансформації у буденність.

Я. Жукова

УКРАЇНЬКА МОДА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Y. Zhukova

UKRAINIAN FASHION AS A TOOL OF CULTURAL DIPLOMACY

Українська мода військових років перестала бути лише галуззю легкопромисловості — вона стала потужним інструментом популяризації країни на міжнародній арені. Четвертий рік поспіль набирає неабияку вагу «м'якої сили» (soft power), формуючи імідж України, українських дизайнерів та національних брендів, потужно продовжуючи вдосконалюватися як інструмент культурної дипломатії, об'єднуючи мистецтво, політику та економіку в єдиний механізм здобуття української Перемоги. До основних напрямів впливу можна віднести:

Мода як носій національної ідентичності:

- вишиванка та етнічні мотиви — стали візитівкою української культури. Відомі бренди (Vita Kin, Frolov, Kachorovska та ін.) інтегрують традиційні орнаменти в сучасний крій, що не просто привертає, а й тримає закордонну увагу на необхідності долучення до «українського питання»;